

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

8 juli 2005

HOORZITTING

**over het Jaarverslag 2004 en de werking in het algemeen
met het Vlaams Audiovisueel Fonds**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Bart Caron**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet,
mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere,
Johan Verstreken;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Margriet Hermans,
de heer Herman Schueremans;

de heren Bart Caron, Dany Vandenbossche, mevrouw
Gracienne Van Nieuwenborgh.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Freddy
Van Gaever, Rob Verreycken, Frans Wymeersch;

de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer
Johan Sauwens;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren Marnic De Meulemeester,
Sven Gatz;

de heren Chokri Mahassine, Jan Roegiers, André Van
Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Kris Van Dijck.

INHOUD

	Blz.
1. Uiteenzetting door de heer Luckas Vander Taelen, directeur-intendant VAF.....	4
2. Vragen van de commissieleden en antwoorden van de sprekers.....	6

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op donderdag 16 juni 2005 een hoorzitting met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) betreffende het jaarverslag 2004 en de werking van het VAF in het algemeen.

1. UITEENZETTING DOOR DE HEER LUCKAS VANDER TAELEN, DIRECTEUR-INTENDANT VAF

De heer Lukas Vander Taelen: Als inleiding tonen wij een compilatie van de producties die wij gesteund hebben en die het afgelopen jaar uitkwamen. Het zijn fictiefilms, non-fictiefilms, animatiefilms en experimentele media.

2004 was een belangrijk overgangsjaar voor de Vlaamse audiovisuele sector. Voor de fictiefilms was 2003 in absolute cijfers een topjaar, onder meer dankzij het publiekssucces van “De Zaak Alzheimer”. In een klein audiovisueel gebied als Vlaanderen vertekent dat het beeld. Het is ontgoochelend voor het daaropvolgende jaar omdat we helaas niet elk jaar dergelijk succes kennen.

2004 was een vrij positief jaar. We mogen best trots zijn over de manier waarop de Vlamingen denken over de eigen fictiefilms. Een film als “Confiture” haalt ongeveer 100.000 kijkers. In Franstalig België zijn 100.000 kijkers voor een eigen productie een groot succes. Het gemiddelde aantal kijkers voor een Franstalige Belgische film ligt tussen 5 en 10.000.

We zijn het belang van de kijkcijfers in Vlaanderen uit het oog verloren omdat de Gouden Palm van de gebroeders Dardenne een grote internationale weerklank krijgt. Maar wat is belangrijker voor de binnenlandse audiovisuele sector: een prestigieuze prijs krijgen in het buitenland of een binnenlandse markt die vertrouwen heeft in de eigen producties en waarop gebouwd kan worden? Vlaanderen mag tevreden zijn dat we er de voorbije jaren in geslaagd zijn een hechte band op te bouwen met het eigen publiek. Zonder zo’n band kunnen we niet ijveren voor meer overheidssteun voor de lokale productie.

We proberen de zenders er al enkele jaren van te overtuigen dat Vlaamse fictie en televisiefilms een succesformule zijn. We merken dat de zenders daar stilaan van overtuigd raken. Vorig jaar is VTM gestart met

“Faits Divers”. In de loop van dit jaar worden die films uitgezonden.

Op het vlak van fictiefilms kijken wij uit naar 2005. We verwachten enkele belangrijke releases in de herfst. Wie ons jaarverslag bekijkt, mag niet uit het oog verliezen dat een film produceren een zaak is van lange adem. Tussen scenario en première zitten gemakkelijk drie jaar. Het audiovisuele beleid mag daarom niet op één jaar beoordeeld worden.

2004 was het jaar van de doorbraak voor de non-fictiefilm of documentaire. Tijdens de eerste twee jaren van zijn bestaan heeft het VAF veel onvruchtbare discussies gevoerd met de zenders, om hen ervan te overtuigen dat documentaires populair kunnen zijn onder het grote publiek. Daar is nu een kentering in gekomen. De VRT heeft twee reeksen voorgesteld die wij gedeeltelijk gesteund hebben. “De Blijde Intrede” wordt in het najaar uitgezonden. Van “De Wereld van Tarantino” zijn vorig jaar al enkele uitzendingen geweest. VTM heeft geïnvesteerd in een documentairereeks van Peter Boeckx. We hebben die reeks gedeeltelijk gesteund. We steunen immers in de eerste plaats auteursdocumentaires.

Het VAF aanvaardt in principe elk onderwerp mits het gemaakt wordt vanuit het perspectief van een auteur. Van fictiefilms verwachten wij de inbreng van een auteur. Van een non-fictiefilm verwachten wij de visie van een auteur. We hebben vorig jaar enkele belangrijke auteursdocumentaires gesteund. We zijn tevreden dat de kentering zich lijkt voor te zetten. De VRT heeft Paul Pauwels aangetrokken als documentairespecialist. We zijn ervan overtuigd dat auteursdocumentaires een kans zullen krijgen op Canvas. En waarom niet op Eén?

Op het vlak van de animatiefilm merkt het VAF dat de producenten blijven produceren in internationale coproducties. Wie de prijs van een animatiefilm kent, weet dat een Vlaamse of Belgische animatiefilm maken moeilijk haalbaar is. Het succes van “Les Triplettes de Belleville” – waarin een belangrijk Vlaams aandeel stak – bewijst dat de toekomst van de animatiefilm in Europa ligt. Dat horen wij althans van de sector. Wij steunen daarnaast nog korte animatiefilms en reeksen bestemd voor televisie.

De experimentele mediakunst doet zijn naam alle eer aan. Zoals het eigenlijk hoort is dat de meest onvoorspelbare sector. Deze sector maakt niet alleen experimentele films, maar experimenteert ook met alle

media. In 2004 hebben we geprobeerd deze producten te promoten in het buitenland. We zijn daar met enig succes in geslaagd.

Hoe zouden we de Vlaamse audiovisuele sector kunnen versterken? Het VAF heeft nooit gezegd dat alles beter zou gaan als we meer geld krijgen. Meer geld ontvangen zou uiteraard een goede zaak zijn, maar toch zijn wij van oordeel dat we de zaken economisch gezien anders moeten voorstellen.

Ook al vragen we niet meer geld, we betreuren toch dat onze dotatie voor het tweede opeenvolgende jaar gereduceerd wordt. Onze dotatie is contractueel vastgelegd op 12,5 miljoen euro. Voor het tweede opeenvolgende jaar leveren wij 500.000 euro in. Niet min omdat het hier om één van de meest toekomstgerichte en beloftevolle sectoren van onze economie gaat.

Bij audiovisuele producties bevindt men zich altijd op het raakvlak tussen cultuur en economie. Vorig jaar heeft het VAF een studie laten maken waaruit blijkt hoezeer de audiovisuele sector werkverschaffend kan zijn. Het is belangrijk dat het VAF zich in de eerste plaats bezighoudt met cultuur. Voorsnog zijn we de enige steun en toeverlaat voor de financiering van audiovisuele producties in Vlaanderen. Het fonds moet dus altijd rekening houden met het economische aspect.

Het VAF betreurt het dat er in Vlaanderen te weinig aandacht is besteed aan de mogelijkheden van de sector. Het fonds juicht toe dat de minister van Cultuur een Vlaamse Culturele Investeringsmaatschappij wil oprichten, maar is vooral benieuwd hoe Vlaanderen zal inspelen op de federale 'taxshelter'. Die heeft nu al een aanzienlijk effect. In vergelijking met het Waalse Gewest en de Franstalige Gemeenschap, neemt Vlaanderen echter heel weinig initiatieven. Hier is er geen verplichte bijdrage van de kabelmaatschappijen, in Wallonië betalen zij twee euro per abonnee. Dit geld is een belangrijke financieringsbron voor de filmproductie. Vlaanderen heeft ook geen economisch fonds en dat is, met het oog op het optimaliseren van de 'taxshelter', een spijtige zaak. In Wallonië bestaat Wallimage dat zich bezighoudt met het promoten van het Waals Gewest als filmlocatie bij de internationale filmproducties. Dat systeem bestaat niet in Vlaanderen.

Als Vlaanderen niet ingrijpt, zou het kunnen dat de 'taxshelter' vooral aan Franstalige zijde effecten zal ressorteren. Al heel wat Vlaamse producties maken

gebruik van het systeem, maar vooral aan Waalse kant wordt de maatregel geoptimaliseerd. Daar beseft men dat de 'taxshelter' internationale producties aantrekt. De regio met een economisch fonds heeft dan natuurlijk voordelen. Vlaanderen blijft achter. Een economisch fonds is moeilijk te verdedigen want de resultaten zullen pas zichtbaar zijn op lange termijn. Politiek is helaas vaak verbonden aan de korte termijn. Een economisch fonds steunt films als die meer geld uitgeven in de regio. Op die manier wordt de economie gestimuleerd, maar de gevolgen zijn niet onmiddellijk zichtbaar. De investering genereert niet onmiddellijk inkomsten, ook niet als de film een groot succes wordt, maar stimuleert wel de werkgelegenheid.

Hoewel er initiatieven genomen worden, bestaat er in Vlaanderen nog geen orgaan dat zich bezighoudt met de promotie van Vlaanderen als filmlocatie. Een aantal Vlaamse steden, Oostende, Gent, Brussel, Antwerpen, Brugge en binnenkort ook Kortrijk, nemen wel het initiatief om zich aan te prijzen als filmlocatie. Wie geregeld internationale beurzen bezoekt, merkt dat er een belangrijke markt is. Een gebied als Toscane bijvoorbeeld prijst zichzelf aan via een efficiënt loket, waar alle informatie over het draaien van een film in het gebied te verkrijgen is. Bij dergelijk goedkoop project zou Vlaanderen baat hebben. Vlamingen beseffen te weinig hoe veelzijdig ons gewest wel is. Hier is plaats voor alle soorten films omdat we alle soorten decors hebben. Helaas is het soms een hele beproeving om te weten welke demarches ondernomen moeten worden om bijvoorbeeld de toelating te krijgen om in een straat in Hasselt te filmen. De oprichting van één loket om Vlaanderen als filmlocatie te promoten heeft een dubbel voordeel: de versterking van de werkgelegenheid en de promotie van het gewest. Het geregeld verschijnen van een bepaalde streek of locatie in films heeft immers ook gevolgen voor de toeristische sector. Boston bijvoorbeeld is vaak in films opgevoerd en veel mensen willen nu naar die locaties komen kijken. Een beperkt initiatief, dat niet veel geld hoeft te kosten en samenwerkt met de filmpromotiediensten in de steden, kan op korte termijn vruchten afwerpen.

Dat zijn de belangrijkste economische factoren om de Vlaamse filmindustrie te versterken. Daar is behoefte aan omdat het in een gewest als Vlaanderen niet gemakkelijk is om een succes te herhalen. In het buitenland zal men zich afvragen waarom er nog geen "Alzheimer II" gedraaid is. Dat komt omdat het moeilijk is om hier zo'n zware productie te herhalen.

Er is wel overheidsgeld, maar weinig productiehuisen zijn in staat om twee dergelijke zware producties snel op elkaar te laten volgen. Wij geloven dat hier in Vlaanderen voldoende talent is. Onze filmploegen worden in het buitenland geprezen en werken er vaak. Er is dus plaats voor een aantal initiatieven: een 'filmoffice', een Vlaams equivalent van Wallimage enzovoort.

De heer Filip Van Damme, voorzitter van het VAF: De helft van de goedgekeurde dossiers zijn afkomstig van beginnende makers. Het zijn dus niet enkel de gevestigde waarden die aan bod komen.

De heer Hans Everaert, zakelijk leider van het VAF: Het aantal relatieve beginnelingen is inderdaad de helft, maar het aan hen gespendeerd bedrag is kleiner dan de helft.

2. VRAGEN VAN DE COMMISSIELEDEN EN ANTWOORDEN VAN DE SPREKERS

De heer Erik Arckens: Het probleem van de financiering is niet nieuw. Het discours over Vlaanderen is hartverwarmend. Het is lang geleden dat ik iemand uit de culturele sector zo heb horen spreken.

De dotatie van het fonds zakt van 12,5 naar 12 miljoen euro. Het VAF heeft geregeld aanvaringen met de minister van Cultuur. In april 2005 heeft de minister verwarring gezaaid door te spreken van alternatieve financieringsbronnen voor de Vlaamse filmsector. De heer Vander Taelen vraagt zich daarop in Knack af waar het geld voor de investeringsmaatschappij moet vandaan komen. Hij zegt ook dat de films in Canada volledig met overheidsgeld betaald worden en vraagt of de minister wil zeggen dat er nog meer gemeenschapsgeld zal komen voor de film. Als de minister dat niet bedoelde, heeft hij naar een fout voorbeeld verwezen. De heer Vander Taelen vraagt zich ook af wat de rol van het VAF zal zijn. Wat is de reactie van het VAF daarop? Heeft dat te maken met de onafhankelijkheid van het fonds?

De heer Schueremans heeft hier ooit de idee geopperd van een culturele GIMV. De heer Vander Taelen verwacht problemen met Europa als die GIMV alleen gestijfd zal worden met gemeenschapsgeld. Kan het VAF daar meer uitleg over geven?

In oktober 2004 was er hier een interessant debat over alternatieve financieringsbronnen. Het VAF stelde

toen voor om via de kabelmaatschappijen een heffing per abonnee te vragen en zo de kas van de filmsector te stijven of om, zoals in Frankrijk een kleine heffing op ieder bioscoopkaartje te vragen. Dat verhoogt toch de drempel om naar de film te gaan? De geïnteresseerden moeten dan extra betalen. Daarnaast stelt het VAF ook heffingen voor op de verhuring en verkoop van DVD's. Wat is de commentaar van het VAF op al mijn opmerkingen?

De heer Filip Van Damme: Ik zal eerst de historische evolutie schetsen. Met de vorige minister van Cultuur was afgesproken om een beleidsplan op te stellen als ook een aantal alternatieve financieringsbronnen aan te boren. Dat was trouwens ook op vraag van de sector. Het VAF heeft samen met de sector een studie laten uitvoeren en heeft een sneuveltekst voor een beleidsplan gemaakt.

De voorbeelden zijn gekend, zo heeft men in Nederland een bepaald percentage op de reclame-inkomsten van de zenders.

Wij hebben er met de huidige minister van Cultuur een discussie over gehad. Hij was niet voor het verhogen van het kabelabonnement, want dat ziet hij als een soort tweede belasting. De raad van bestuur van het VAF had ook enkele gesprekken met het kabinet over de piste van de culturele investeringsmaatschappij. In die gesprekken werd de afspraak gemaakt om het raamwerk van een beleidsplan te creëren. Daarbij wordt rekening gehouden met de input van het VAF van vorig jaar. De minister is zijn beleidsplan aan het uitwerken, maar zal niet klaar zijn voor het einde van deze maand. De discussie met het VAF, en met de sector in het algemeen, zal starten rond september. Eigenlijk is er dus nog geen echt debat gevoerd.

Wij stelden ook de vraag naar de autonomie van het VAF in het nieuwe gebeuren. Als we het voorbeeld van Quebec – en dus niet Canada – bekijken, zien we dat de knowhow van het VAF perfect inpasbaar is. Of dat zal gebeuren, laat ik nu nog in het midden.

Alles wat de sector kan helpen, juichen wij toe. Zo zijn er de alternatieve financieringsmogelijkheden en oppert de minister het idee van de culturele investeringsmaatschappij. We moeten echter de wisselwerking van die culturele investeringsmaatschappij met de 'taxshelter' nauwlettend bekijken: een aantal effecten moet verder bestudeerd worden. In het najaar zal er een breder debat over gevoerd worden.

De heer Lukas Vander Taelen: Het is moeilijk om te antwoorden op vragen die betrekking hebben op een culturele investeringsmaatschappij waarvan we de blauwdruk nog niet gezien hebben.

Mijn reactie in Knack kwam er naar aanleiding van het voorbeeld in Quebec: een culturele investeringsmaatschappij die volledig met openbaar geld werkt. Is dat ook de bedoeling in Vlaanderen? Dat zou betekenen dat er extra geld moet komen: ofwel haalt men het geld uit het VAF, ofwel zet men een andere constructie op het getouw. Een mogelijke andere constructie is de injectie van privé-geld, maar wat zijn dan de gevolgen voor de 'taxshelter'? Wij willen geen kritiek geven, maar hebben vragen over de toekomstige situatie.

Uw opmerkingen over de alternatieve financiering vind ik wel interessant. Wat ik niet begrijp is dat de politiek het kleine bedrag dat wij willen heffen op een cinematicket – 20 eurocent – afdoet als een bestrafing van de culturele consumptie.

Frankrijk is het land dat het best zijn eigen culturele productie beschermd heeft. Nooit heeft een Frans politicus zich daartegen verzet, integendeel. Men heft bijvoorbeeld 20 eurocent op tickets voor Amerikaanse films en dat geld wordt gebruikt om de eigen filmproductie te ondersteunen. Het gevolg is dat Frankrijk een van de weinige landen is in Europa waar de 'box office' regelmatig in het voordeel van de eigen nationale producties is. Het is een kwestie van keuzes.

Er is trouwens al een taks op cinematickets, maar daarover heb ik nog niemand gehoord: de vermakelijkheidstaks. Dat is een weinig vermakelijke taks die verschilt van gemeente tot gemeente en die niet naar cultuur gaat, maar in de stadskas verdwijnt.

Ik vind het vreemd dat men ons beschuldigt van het afremmen van de culturele consumptie, zeker gezien het feit dat de Europese film zich toch in nood bevindt. Tien tot vijftien procent van de 'box office' in Vlaanderen gaat naar Europese film. Wij vragen aan het Vlaamse publiek om bij het filmbezoek, naast de kosten voor popcorn en cola, 20 eurocent extra uit te geven ten voordele van nationale producties. Het is een systeem dat in Frankrijk erg succesvol is.

Men moet beseffen dat er dringend iets moet gebeuren in Vlaanderen. Als men het normaal vindt dat de kabelmaatschappijen in Vlaanderen nul euro in film investeren, als men het normaal vindt dat er in

Vlaanderen nul eurocent wordt geheven op een cinematicket en op de verkoop van DVD's, dan is dat een keuze. Misschien vindt men het in Vlaanderen, in tegenstelling tot in Frankrijk, niet erg dat 90 procent van de 'box office' naar Hollywood gaat?

De heer Steven Vanackere: Tijdens uw uiteenzetting ging op bepaalde momenten bij mij een belletje rinkelen, vooral in het kader van de Brussel-toets.

Verschillende keren koppelde u de film aan een gewestelijke economische realiteit, zoals velen dat doen. Zo is Wallimage een gewestelijk instrument van economische politiek. Film is echter voor een belangrijk deel een gemeenschapsaangelegenheid. Het is geen toeval dat we – hoewel er heel wat dwarsverbanden zijn – in de commissie voor Cultuur zitten en niet in de commissie voor Economie.

Enkele keren ging mijn Brussel-alarm rinkelen, onder andere tijdens uw pleidooi voor de 20 eurocent. Hoe zal u die zaken concreet regelen? Geld innen op een economisch rendabele activiteit is een gewestkwestie en bovendien studeren heel wat jonge cineasten af in Brussel. Hoe zal u die link leggen?

U noemde het Vlaamse Gewest een prachtig decor, maar u had het niet over de Vlaamse Gemeenschap, waarvan Brussel deel uitmaakt. Of wil u alles regionaliseren om het te vereenvoudigen? Er is reeds meermaals gewezen op het gevaar op 'ver-economisering' van een deel van het cultureel beleid. Dan wordt het in de eerste plaats een gewestelijke – want economische – aangelegenheid. Hoe zal u ervoor zorgen dat u de volgende keer opnieuw wordt uitgenodigd in de commissie voor Cultuur, en niet in de commissie voor Economie?

De heer Jos Stassen: Ook mij is het opgevallen dat de heer Vander Taelen enkele keren het woord "gewest" heeft gebruikt. De geschiedenis van de film is een dubbel verhaal: er is de culturele en de economische zijde. De gelden komen van de twee kanten, want er is een bevoegdheidsverdeling tussen gewesten en gemeenschappen.

De vraag is of deze discussie wel zin heeft. In de vorige legislatuur heb ik verschillende keren gediscussieerd over de alternatieve financiering van de audiovisuele sector, naar aanleiding van een voorstel van decreet tot oprichting van een autonoom filmfonds. Toen werd er reeds een vorm van alternatieve financiering voorgesteld via de mechanismen die u daarnet

aanhaalde. Er was toen echter geen politieke meerderheid voor.

Ik heb de indruk dat er nu even weinig animo is om te zoeken naar alternatieve financiering, naast de bestaande economische en culturele investeringsmechanismen en de culturele investeringsmaatschappij. Uit mijn contacten met Eric Van Rompuy, Dirk Van Mechelen en Marino Keulen blijkt duidelijk dat een kleine heffing op bioscooptickets niet zal lukken. Ook minister Anciaux heeft dat al laten uitschijnen. Ik vind die alternatieve financiering wel degelijk nodig, maar zie ze nog niet zo snel realiteit worden.

De heer Lukas Vander Taelen: De opmerking van de heer Stassen is terecht, maar we moeten beseffen dat de maatregelen die wij ontwikkelden van economische aard zijn. Wij pleiten niet voor een geldstroom naar het VAF vanuit andere bronnen: het VAF is een culturele aangelegenheid.

De andere maatregelen waarover ik het had zijn economische maatregelen, en horen dus thuis bij de regio's. In het Brusselse parlement ligt een voorstel ter oprichting van een Brusselfonds – een soort Brussels economisch filmfonds – ter tafel. Ik merkte in vroegere discussies met Brussel dat Vlaanderen er problemen heeft met het doorvoeren van maatregelen. Een heffing op de kabelmaatschappijen is bijvoorbeeld niet iets waar Brussel kan buiten blijven; dat moet bilateraal behandeld worden. Over een taks op bioscooptickets zouden de regio's gezamenlijk moeten onderhandelen. Voor dit soort maatregelen ontbreekt het Vlaanderen altijd aan enthousiasme. Heel eenvoudige maatregelen als heffing op een bioscoopticket worden moeilijk omdat ze federaal moeten geregeld worden. Nochtans zou dit ook via een overeenkomst tussen de gewesten kunnen. Wij denken niet vanuit een Vlaamse logica, maar vanuit een manier om de financiering van de Vlaamse film te versterken. Het gaat daarbij om economische materie die thuishoort in het Vlaamse Gewest. Het zou interessant zijn om iets dergelijks in Brussel in te voeren; ik ben er zeker van dat het er ook zal komen en dat de Vlamingen er zullen aan meewerken. Het is belangrijk om naast Wallimage de filmproductie in Vlaanderen te stimuleren met een Vlaamse versie. Ik betreur dat daar in Vlaanderen weinig animo voor bestaat; ik vraag me af waarom. Waarom vinden wij het des duivels aan een consument 10 tot 20 eurocent per bioscoopticket te vragen? We moeten de weerstand daartegen doorbreken.

De heer Johan Verstreken: Ik beaam dat versterking van de Vlaamse film zeer belangrijk is en dat er een

gebrek aan Vlaams enthousiasme is: enig chauvinisme zou niet misstaan. Ik hoorde niets over coproducties met Wallonië of met Nederland. Is er sprake van samenwerking?

Enige tijd geleden was er een aanvaring met de minister van cultuur. Hoe vaak hebt u contact met het kabinet, en hoe vaak is er overleg? Ik denk dat het belangrijk is om naar de buitenwereld uit één mond te praten, zeker voor kleinere productiehuisen. Ik begrijp het conflict enigszins, maar door de onenigheid werd een coproductie met Nederland een tijdlang opgeschort. Is dat niet te vermijden?

Vlaanderen blijkt niet genoeg in te spelen op de federale 'taxshelter'. Vandaar wil ik de link leggen naar jeugdreksen: hoe staat het met de ondersteuning daarvan? Ik vernam dat de helft van de ondersteunde projecten jonge cineasten betreft, en de andere helft aan ondersteuning naar meer ervaren mensen gaat. Maar wordt er iets specifiek voor jeugdreksen gedaan?

Hoe ziet u de eenloketfunctie en de 'filmoffice'? Vlaanderen heeft enkele unieke locaties die op de internationale filmmarkt hun rol zouden kunnen spelen. Hoe moet dat in de praktijk? Moet een dergelijk initiatief vanuit het VAF komen, of van een nieuw op te richten 'filmoffice'? Moet dat in dat geval vanuit media, cultuur, toerisme of buitenlandse betrekkingen komen?

Met de zeer beperkte middelen doet VAF mooie dingen. U zei dat in 2004 de documentaire film echt doorbrak. Ik meen dat u vorig jaar verklaarde dat onderzoeksjournalistieke documentaires geen subsidies kunnen krijgen. Waarom is dat zo? Kan dit nog, als we zien dat VRT en VTM informatieve documentaires en reportagereeksen door het VAF laten financieren, waarbij de makers zich naar televisieformats moeten plooiën?

Vanuit de documentaire sector rees de vraag of de intendant niet eerder een overkoepelende figuur moet zijn, die afstand houdt van concrete beslissingen over dossiers. Zijn huidige rol leidt er bij documentairemakers toe dat men inzake voorstellen geneigd is in te spelen op de interesses van één bepaalde persoon.

Waarom plant het VAF in de toekomst alleen nog afgestudeerden van de filmschool in de ateliers toe te laten? Kunt u uw visie op de wildcards toelichten?

Tussen oktober 2004 en april 2005 waren er geen nieuwsbrieven. Kunt u mij de reden hiervan geven?

In de filmsector was er heel wat te doen rond “De Zaak Alzheimer”. De pers schreef dat deze film een voorbeeldfunctie had. Stelt het VAF dit soort films effectief als voorbeeld of als doel? In welke mate draagt het VAF bij tot een democratische Vlaamse beeldcultuur? Wanneer zal er ook overheidssteun naar de sociale en politieke documentaire gaan, en kan men, gezien onze multiculturele samenleving, deze steun anno 2005 nog weigeren?

Wat is uw visie op diversiteit? Zijn er reeds signalen in die richting gegeven?

Mevrouw Sabine Poleyn: Zoals de heer Verstreken zei, krijgen de onderzoeksjournalistieke documentaires geen steun. Anderzijds richt het Fonds Pascal Decroos zich specifiek op dit genre. Ik vraag me af in welke mate er afspraken zijn over wie wat ondersteunt.

De heer Lukas Vander Taelen: Binnenkort ontmoet ik de vertegenwoordiger van het Fonds Pascal Decroos.

Ter vergelijking wil ik erop wijzen dat men niet aan het Vlaams Fonds voor de Letteren vraagt investigatieve geschreven journalistiek te gaan ondersteunen. Wij steunen auteursdocumentaires, en we sluiten geen enkel onderwerp uit. Het is eigen aan een auteursdocumentaire dat er een visie van een auteur achter zit. Iedereen vindt het erg belangrijk dat er goede artikels geschreven worden, maar niemand zal het in zijn hoofd halen daarvoor aan de voorzitter van het Fonds der Letteren subsidies te vragen.

Bij het VAF is geen enkel onderwerp taboe als het past in de visie van een auteur. Wij zijn geen substituuat voor een openbare omroep, zelfs al vinden wij dat de investigatieve journalistiek daar te weinig aan bod komt.

Tegenover de heer Verstreken wil ik stellen dat ik het vreemd vind dat men suggereert dat mijn persoonlijke smaak ook maar iets te maken zou hebben met het nemen van beslissingen. Het is zeer gemakkelijk om een intendant te diaboliseren. Ik heers heus niet als een dictator over het VAF. Ik weet dat dat gerucht verspreid wordt door mensen die niet bonafide zijn. Elk project wordt op dezelfde manier beoordeeld: het wordt onderzocht door autonome lectoren die met ons in discussie treden. Als ik met die mensen van

mening zou verschillen, wat zelden voorkomt, moet ik de raad van bestuur daarvan op de hoogte stellen. Op mijn leeftijd heb ik niet meer de wilde ambitie of de grenzeloze pretentie om mijn eigen smaak op te dringen aan creatieve makers. We proberen documentaires te beoordelen op hun inhoudelijke en intrinsieke waarde. Daarvoor bestaat een zeer degelijke procedure. Daarnaast is er ook een heel scherpe beroepsprocedure. Men kan het dagelijks bestuur zelfs overstijgen en rechtstreeks naar de raad van bestuur stappen. We zijn blij dat er veel documentaire projecten ingediend worden. Maar als mensen geen projecten durven in te dienen omdat men het gerucht verspreidt dat ze toch geen kans krijgen, zijn we nog niet thuis.

De heer Jos Stassen: U zegt dat u het gat dat de VRT laat, bijvoorbeeld inzake documentaires, niet moet invullen. Dat is op zich toch geen criterium. Op basis van het decreet, de beheersovereenkomst en de afspraken binnen de raad van bestuur en met de inspectiecommissies moet het VAF oordelen in functie van kwaliteit, inhoud, techniciteit, financiering enzovoort. Of het nu om een documentaire of om een langspeelfilm gaat, doet niet ter zake.

De heer Filip Van Damme: We moeten minimum 8 procent toekennen aan documentaires. In 2004 was dat 17 procent. We besteden daar dus wel degelijk aandacht aan.

De heer Lukas Vander Taelen: Geen enkel onderwerp is voor ons taboe. Uit ons jaarverslag blijkt dat we een zeer groot aantal documentaires gesteund hebben. Het is mogelijk dat mensen geen dossiers durven indienen. Maar in 2004 hebben we wel een immens aantal producties goedgekeurd en we blijven dat verder doen in 2005. Meer kunnen we niet doen. Als we ook het pure journalistieke werk ondersteunen, zal dat ten koste gaan van de auteursdocumentaire. Dat kan niet de rol zijn van een filmfonds.

De heer Hans Everaert: Vorig jaar hebben we ongeveer 55 procent van de aanvragen voor documentaires goedgekeurd, in alle andere categorieën was dat 40 procent.

De heer Filip Van Damme: Op de jongste raad van bestuur hebben we het erover gehad dat sociale aspecten misschien te weinig aan bod komen. Moet men dat soort documentaires positief discrimineren door middel van speciale programma's?

De heer Jos Stassen: Wat is het verschil tussen een journalistieke documentaire en een auteursdocumentaire?

De heer Luckas Vander Taelen: Dat is zoals het verschil tussen een goed geschreven krantenartikel en een essay. Het kan over hetzelfde thema gaan. Het is nodig om over alle maatschappelijke problemen te spreken, maar men moet dat proberen te doen vanuit de optie van een auteursdocumentaire. Een film als die van Michael Moore is een auteursdocumentaire: het is heel duidelijk een persoonlijke film. Die projecten steunen wij. Bovendien gaan we al dat soort projecten ook positief discrimineren. De indruk dat wij massa's projecten afwijzen, klopt niet. Elk documentair project met een minimum aan kwaliteit wordt door ons met het grootst mogelijke respect beoordeeld en de meeste daarvan krijgen ook steun.

Jaar na jaar zoeken we de beste formule om met ateliers te werken, dat zijn broedplaatsen voor talent. Elk jaar studeren aan de Vlaamse filmscholen een groot aantal mensen af, soms met schitterende eindwerken, die dan niet aan de bak komen, tenzij in de sector van de productiehuisen voor televisie, die weinig te maken hebben met hun opleiding. Daardoor gaat er enorm veel talent verloren. Daarom willen we, ter gelegenheid van "Het Grote Ongeduld!" in november 2005, met een jury, aan een vier- tot zes-tal pas afgestudeerden een beurs toekennen waarmee ze onder onze vrije begeleiding hun eerste productie kunnen maken. Dat is een uniek experiment. Of dat goed werkt, zal binnen twee jaar blijken.

Het VAF doet inderdaad zeer veel coproducties. Onze belangrijkste partners zijn de Franse Gemeenschap en Nederland. Die samenwerking loopt goed. Dit jaar hebben we de zogenaamde Bredacommissie opgericht, waarbij het VAF en het Nederlandse Filmfonds elkaar drie keer per jaar zien om een aantal films van de betreffende landen te steunen. We hebben net de tweede vergadering achter de rug, in oktober volgt de derde. Dan gaan we het systeem evalueren. Dat is een manier om op middellange termijn vooral die films te steunen waarvan we vermoeden dat ze ook iets gaan betekenen in het andere land.

De heer Erik Arckens: Er wordt gesteld dat de minoritaire partner in een internationale coproductie zijn bijdrage voor honderd procent moet besteden in eigen land. Voor Nederlands-Vlaamse coproducties wordt dat minimaal zestig procent. Klopt dat?

De heer Hans Everaert: Inderdaad. De standaardregel van honderd procent wordt versoepeld voor Vlaams-Nederlandse coproducties. Aan een project met Vlaanderen als minoritaire partner geven wij 200.000 euro; slechts zestig procent van die steun moet ook besteed worden in Vlaanderen.

De heer Erik Arckens: U hebt het ook over een constante jaarlijkse productie van zes speelfilms.

De heer Luckas Vander Taelen: Dat klopt. Als het aanbod er is, steunt Vlaanderen drie Nederlandse en Nederland drie Vlaamse speelfilms. Zo steunt Nederland de Vlaamse film "Windkracht" en steunen wij "Ober", een speelfilm van Alex van Warmerdam.

De heer Hans Everaert: Aan een majoritair Nederlands project is ook altijd een Vlaamse producent en meestal ook Vlaamse technici verbonden. Er zijn eventueel ook een aantal Vlaamse elementen in het verhaal of de locatie. Het gaat dus altijd om een gemeenschappelijk project.

De heer Luckas Vander Taelen: Er is geen conflict met de minister geweest. De minister heeft in Gent een toespraak laten voorlezen waarbij we enkele bedenkingen hebben geformuleerd. Hij heeft dat opnieuw gedaan bij de voorstelling van het jaarverslag omdat hij niet aanwezig kon zijn wegens de politieke actualiteit. Daar hebben we opnieuw een aantal bedenkingen bij. Men moet zich daar niet meer bij voorstellen. Het VAF is een jong initiatief. We hebben met de minister gemeenschappelijk dat we de Vlaamse film vooruit willen helpen. Ik vind het positief dat de minister de bedenkingen die hij daarbij heeft, formuleert.

Door de recente ziekte van minister Anciaux enerzijds en door het feit dat het kabinet werkt aan de blauwdruk over de cultuurinvesteringsmaatschappij en uitdrukkelijk heeft gevraagd om op de resultaten ervan te wachten, zijn er geen veelvuldige contacten geweest met het kabinet. Meestal hebben we een maandelijks contact zowel met de administratie als het kabinet, en de beheersovereenkomst voorziet een driemaandelijks contact met de minister. We zitten nu in een overgangsfase. Als een Nederlander zegt dat daardoor projecten bevroren zijn, vrees ik dat er daar een beetje misbruik van is gemaakt.

We krijgen regelmatig vragen over jeugdreksen. We hebben geen specifieke politiek over jeugdreksen, maar wel een over televisiereksen. Daar komen zowel reksen als "Stille waters" als "Kapitein Zep-

pos” voor in aanmerking, op voorwaarde dat ze een verhaal vertellen dat over verschillende afleveringen is verspreid. Reeksen horen thuis bij de zenders. Jeugdreeksen kunnen steun krijgen als ze worden gesteund door een televisiestation. Die moeten een initiatief nemen. We kunnen in de huidige omstandigheden geen jeugdreeksen aan de zenders opdringen. We kunnen geen reeksen financieren die de zenders niet uitzenden. Wat betreft de verhouding met de commerciële omroep, is het eeuwige probleem dat men jeugdreeksen niet mag omkaderen met reclame. Dat is een Europees verbod en dat speelt de commerciële zenders parten: men is niet geneigd om jeugdreeksen uit te zenden omdat men daar geen reclame rond kan uitzenden. We betreuren dat, maar we hebben dergelijke zaken niet in de hand.

Voor het ‘filmoffice’ hebben we een creatief voorstel gedaan dat niet veel geld hoeft te kosten.

De heer Hans Everaert: We hebben daarvoor samen gezeten met de verschillende stedelijke ‘filmoffice’, met Toerisme Vlaanderen en het kabinet Economie. Iedereen was positief. We hebben op het jaarbudget een vrij laag bedrag gekleefd, namelijk circa 250.000 euro. De ‘filmoffices’ van de steden hebben weinig middelen ter beschikking. We gingen er totnogtoe vanuit dat een deel van Toerisme en Economie moest komen om de beperkte financieringskosten te dragen. Beide kabinetten zijn niet negatief, maar hebben nog niets toegezegd.

De heer Lukas Vander Taelen: Het is interessant dat het parlement dit blijft opvolgen. Het is een initiatief dat niet veel geld kost. We pleiten niet voor het oprichten van een nieuw bureau, maar we willen iemand voltijds kunnen betalen om de energie die er bestaat in de verschillende steden te bundelen, om een permanentie uit te bouwen, om deel te nemen aan congressen en festivals en dergelijke. Dat hoeft niet veel geld te kosten en is iets dat zich op termijn terugbetaalt.

De nieuwsbrief verschijnt twee keer per jaar. Dat is een aanvaardbaar ritme. Er is een gedrukte nieuwsbrief uitgegeven naar aanleiding van het filmfestival in oktober en er verschijnt een begin juli naar aanleiding van het filmfestival in Brussel. Dat is een goed ritme. Een gedrukte nieuwsbrief kost veel geld, maar is noodzakelijk voor de public relations. In tijden van websites en elektronische nieuwsbrieven is het niet opportuun om dat meer dan twee keer per jaar te doen.

De heer Hans Everaert: Het feit dat er een lange periode was tussen de vorige en de nieuwe, heeft te maken met de publicatie van het jaarverslag. Dat is voor ons ook een periode om te communiceren met de sector.

De heer Lukas Vander Taelen: Ik heb het er moeilijk mee dat mensen nogal denigrerend doen over een film als “Alzheimer” en dat men het een van de grootste misbaksels uit de Vlaamse filmindustrie noemt. Zevenhonderdvijftigduizend Vlamingen zijn naar de film gaan kijken. De film heeft in binnen- en buitenland uitstekende kritieken gekregen. Als we alleen maar dergelijke films steunen, zou de vraag terecht zijn waarom we alleen films steunen met een spannend verhaal, die mensen graag zien. Ik ben de laatste om ervoor te pleiten dat men alleen maar vermakelijkheidsfilms mag maken, maar het getuigt van een verkeerde intentie als men denkt dat we alleen dit soort films steunen. We hebben vorig jaar films als “Confituur” en “De kus” gesteund. Die kunnen moeilijk in dezelfde categorie van “Alzheimer” worden ondergebracht. Dit jaar hebben we paar heel authentieke auteursfilms gesteund die in het najaar te zien zullen zijn. Zo staat de film van Fien Troch met als werktitel “Ieder zijn geluk” aan het andere einde van het audiovisuele spectrum.

Ik wijs er ook op dat een film als “Alzheimer” ervoor gezorgd heeft dat veel Vlamingen de Vlaamse film hebben ontdekt als een boeiende audiovisuele beleving. Dat belastinggeld is bijzonder goed besteed. We hebben ervoor gezorgd dat we een politiek kunnen voeren zoals in alle Europese landen, namelijk dat men met enkele eigen nationale successen de markt probeert warm te maken voor de eigen productie. Als mensen de Vlaamse productie aanvaarden, gaan ze naar veel soorten films kijken. Het is merkwaardig dat er toch nog 40.000 mensen zijn gaan kijken naar een moeilijke film zoals “De kus”. We zijn erin geslaagd om een van de grootste nadelen die de Vlaamse film met zich meedroeg, uit te gommen, namelijk het epitheton dat een Vlaamse film een vervelende film is. De Vlaamse film werd in satirische programma’s vaak op gegeeuw onthaald en men vond die vervelend. Aan Franstalige kant heeft men een dergelijk probleem: uitstekende films worden soms genegeerd door het publiek omdat het een totaal verkeerde indruk geeft van de Franstalige eigen productie. Ze verklaren mensen gek die een succes als “De Zaak Alzheimer” veroordelen.

We zijn niet beschaamd om te zeggen dat we er met films als “Alzheimer” in geslaagd zijn om het Vlaamse

publiek opnieuw vertrouwen te geven in de eigen nationale productie. Dat publiek is niet te beroerd om bijna met 200.000 mensen tegelijk te gaan kijken naar “De indringer”, een meer psychologische film. Hopelijk zijn ze op de afspraak als in het najaar vijf nieuwe Vlaamse producties uitkomen.

De heer Erik Arckens: Ik deel de kritiek op de film “Alzheimer” absoluut niet. Het zou eigenaardig zijn als dergelijke films niet zouden gefinancierd worden. Bestaat er een politiek om het moeilijke en het gemakkelijke genre in evenwicht te houden op economisch en cultureel vlak? Wordt er daarover gediscussieerd?

De heer Lukas Vander Taelen: Ik kan daar alleen maar volmondig ja op antwoorden. Zolang het VAF in Vlaanderen de enige manier is om films te financieren, zullen we erover waken dat er meerdere stromingen aan bod komen. Er bestaan meer dan twee stromingen. “Alzheimer” wordt in de Franse pers een psychologische film genoemd en in Vlaanderen een politiefilm. Dat is heel relatief. We geloven dat we enerzijds het publiek niet mogen plat amuseren, maar anderzijds ook niet platdrukken met moeilijke cinema. De Vlaamse film mag niet het imago krijgen van een pretfabriek, maar ook niet van heel moeilijke intellectualistische hermetische cinema. We willen kwaliteit zowel op het vlak van de grootste publiekfilm als op dat van de auteurfilm. We willen geen prentieuze auteurfilms die niemand begrijpt, maar ook geen vervlakkende grote publiekfilms die alleen maar op amusement zijn gericht. We zoeken een gulden middenweg. Er zijn effectief twee soorten films. Men moet “Windkracht” niet vergelijken met de film van Fien Troch. We moeten de twee kunnen ondersteunen. Gezien de specifieke situatie van de filmfinanciering in Vlaanderen moet dat gebeuren. Daarover bestaat relatief weinig discussie, ook niet met het kabinet. Men beseft dat niemand er belang bij heeft dat men geen populaire films zoals “Alzheimer” kan maken. De realiteit van de filmproductie in Vlaanderen is nog altijd dat er quasi geen enkele film kan worden gemaakt zonder overheidssteun. Daarvoor is de markt en de internationale afzet te klein.

De heer Jos Stassen: Die discussie volgt een slingerbeweging. Toen er weinig Vlaamse kaskrakers waren, vond men dat er meer moesten zijn en omgekeerd. Kwaliteit moet het criterium zijn en men moet zorgen voor diversiteit in de verschillende genres. Een opmerking van minister Anciaux was dat het VAF te gemakkelijke producties subsidieerde en te weinig

moeilijke. Het is goed dat er wordt gediscussieerd, maar men moet het toch over een aantal fundamentele zaken eens zijn. De vraag is of het gewoon om een meningsverschil gaat of om meer.

De heer Lukas Vander Taelen: Ik kan niet in naam van de minister antwoorden over wat hij precies bedoelde met de toespraak in Gent. We vinden het zeer jammer dat we werden beoordeeld op een momentopname. Men wilde ons een keerpunt doen nemen terwijl er daar volgens ons geen reden toe was. Het is flauw om afgerekend te worden op het succes van “Alzheimer” en te doen alsof we niet bezig waren met auteursfilm. We wisten dat we al twee jaar hadden geïnvesteerd in een groot aantal scenario’s. Het duurt ongeveer drie jaar om een film te maken. Ik nodig iedereen uit om in het najaar naar een aantal Vlaamse films te komen kijken. Een groot deel ervan is het bewijs dat we nog iets anders doen dan grote publieksfilms te maken. Uit het jaarverslag blijkt hoeveel projecten we hebben gesteund in de schrijf-, ontwikkelings- en productiefase. Dat toont aan hoe hard we daarmee bezig zijn.

Ten slotte mag men niet vergeten dat wij een openbaar filmfonds zijn. We zijn geen producenten die zelf beslissen in welk soort film ze investeren. We zijn een receptief orgaan. Steun wordt toegezegd op basis van kwaliteitsvereisten. Wij vinden het ook jammer dat bepaalde documentaires niet gemaakt worden, maar wij kunnen Vlaanderen niet verplichten documentaires te maken over de Witte Woede. Een openbaar filmfonds stimuleert mensen die eigen ideeën willen ontwikkelen. Een openbaar filmfonds mag geen ideeën opleggen. Dat is een van mijn fundamentele principes.

De heer Hans Everaert: We kunnen daar maar ten gronde over discussiëren met de minister wanneer we het over de culturele investeringsmaatschappij hebben. Dan zal beslist worden welke films commercieel gefinancierd moeten kunnen worden. Dat zijn er heel weinig in Vlaanderen.

De heer Filip Van Damme: Dat is niet zozeer een discussie tussen de minister en het VAF maar wel tussen de minister en de producenten.

De heer Lukas Vander Taelen: Het VAF staat open voor iedereen en is zelfs bereid tot positieve discriminatie. Maar opnieuw geldt dat er dossiers moeten worden ingediend. We hebben ook aandacht voor

diversiteit. Binnenkort wordt een Turkse Gentenaar lid van het scenarioatelier.

We wensen strikte democraten te zijn. Het VAF is er voor iedereen. Wie bij het VAF een dossier indient, zal gehoor vinden, ongeacht zijn origine. Meer kunnen we niet doen, want we zijn een receptief fonds. We zouden een wedstrijd kunnen organiseren. We moeten er dan wel op toezien dat zo'n wedstrijd er niet toe leidt dat grote delen van de kleine VAF-fondsen vastgelegd wordt.

De heer Hans Everaert: De onderwerpen die in de trailer aan bod zijn gekomen, tonen dat de projecten die wij steunen cultureel gezien heel verscheiden zijn.

De heer Bart Caron: Heeft het VAF voorstellen voor de culturele investeringsmaatschappij en de creatieve industrie? De film steunt immers op een culturele en op een economische peiler.

Beschikt Vlaanderen over specifieke middelen om de 'taxshelter' te stimuleren?

Uit het jaarverslag blijkt dat voor bepaalde rubrieken en categorieën eigenlijk een vast subsidiebedrag wordt toegekend. Op basis van welke gronden wordt beslist om een bepaald subsidiebedrag toe te kennen?

Uit de tabel over de budgetten en de vrije marge blijkt dat er vrij grote verschillen zijn tussen het budget en de uitvoering. Hoe komt dat precies?

De bestedingsverplichting bedraagt op dit ogenblik 2,5 miljoen euro. Is dat voldoende? Kan dat bedrag stijgen ook als het VAF-budget niet stijgt?

Moeten de televisie-omroepen een rol spelen in de filmproductie?

De voorzitter: Ik ben een paar jaar bezig geweest met het vertalen van de 'taxshelter' in een fiscale wet. De filmsector zegt dat de federale belastingdiensten grote problemen zullen maken omdat nog niet is vastgelegd wat onder de 'taxshelter' valt. Aan dit technische probleem kunnen wij van hieruit weinig doen.

Wij voeren al ongeveer zes jaar strijd over de zogenaamde verfondsing van de culturele sector. Ik ben van oordeel dat we de bestaande fondsen de kans moeten geven hun werk naar behoren te doen. Het Vlaamse Filmfonds is vervangen door het autonome VAF. Is de filmsector daar beter van geworden?

Hoe zal het VAF zich verhouden tot het toekomstige culturele investeringsfonds?

De heer Luckas Vander Taelen: Wij hebben gevraagd om mee te werken aan de creatieve industrieën. Het kabinet heeft ons uitdrukkelijk gevraagd te wachten op een blauwdruk. De blauwdruk zou er voor het einde van de maand zijn. Alvorens suggesties te doen over de culturele investeringsmaatschappij willen we weten hoe die maatschappij er precies zal uitzien. Ons tweesporenbeleid is essentieel voor Vlaanderen. Als de culturele investeringsmaatschappij daar iets aan toevoegt, zullen wij dat toejuichen.

De heer Hans Everaert: De filmsector en de administratie Cultuur komen op 30 juni voor het eerst samen om de behoeften van de sector ten aanzien van de investeringsmaatschappij te bepalen. Wij zullen wellicht structurele steun vragen voor de bedrijven uit de audiovisuele sector, op basis van realistische business plannen. Nu is er alleen projectsteun.

De heer Jos Stassen: Er zijn een aantal voorbeelden van investeringsmaatschappijen. Er zijn een aantal private. Er is de GIMV en PMV. Een investeringsmaatschappij die steun verleent die niet terugbetaald hoeft te worden zal Europa niet aanvaarden. Een investeringsmaatschappij die middelen ter beschikking stelt onder bepaalde voorwaarden wel. Uiteindelijk is het aantal mogelijkheden beperkt. Zeker het aantal mogelijkheden dat Europa zal aanvaarden. Wat is het verschil tussen een meubelbedrijf dat investeert met de hulp van het innovatiefonds en een filmproducent? Volgens mij is daar geen verschil tussen. De grote vraag is waar de middelen vandaan zullen komen. Een culturele investeringsmaatschappij levert economische steun. Die middelen zullen niet uit het budget voor Cultuur komen. Dat zijn middelen die we halen uit de verkoop van bijvoorbeeld GIMV-aandelen.

De heer Filip Van Damme: Het jaarverslag van de culturele investeringsmaatschappij van Quebec is interessante literatuur. Ze haalt het merendeel van de middelen van de Cirque du Soleil. De maatschappij beheert ook een aantal gebouwen. Het jaarverslag geeft een duidelijk overzicht van haar activiteiten en daaruit kan afgeleid worden of die al dan niet in strijd zijn met de Europese regels.

Mij baart de versnippering meer zorgen. Hoe gaat de investeringsmaatschappij ervoor zorgen dat de sector verenigd blijft zodat de schaarse middelen optimaal gebruikt worden. Er moet eerst gekeken worden naar

de blauwdruk van dergelijke investeringsmaatschappij. We willen eraan meewerken en beoordelen hoe privé-gelden en de ‘taxshelter’ op elkaar gaan inspeken. We wachten het einde van deze maand af en er is afgesproken dat we in september constructief samenwerken om de beste oplossing voor de sector te vinden.

De heer Lukas Vander Taelen: De verhouding met de omroepen is verbeterd, in die zin dat we erin geslaagd zijn om hen de investeringsverplichting op een creatieve manier te laten invullen. De omroepen gingen ervan uit dat ze recht hadden op dat geld en wilden daarmee zelfs comedy’s en soaps steunen. Dat was voor hen ook fictie. Het fonds heeft hen ervan kunnen overtuigen om te investeren in televisiereeksen. Het fonds gelooft nog altijd dat reeksen een goed middel zijn om Vlamingen hun liefde voor eigen fictie te laten herwinnen, als ze die al ooit kwijtgespeeld zijn. We hebben ook geapprecieerd dat, dankzij de investeringsverplichting, VTM is overgegaan tot het stimuleren van een in Vlaanderen verloren gegane genre, namelijk de televisiefilm. Dankzij de investeringsverplichting en de samenwerking tussen het VAF en VTM is de reeks “Facts Divers” er gekomen, waaruit er een paar goede films zullen komen, die niet alleen op televisie maar ook, ondanks het kleine budget, in de zalen zullen vertoond worden. Dat bewijst dat de investeringsverplichting een positief effect zal hebben. Daarom pleiten we ook niet voor de afschaffing ervan. We pleiten er wel voor dat de investeringsverplichting gekoppeld wordt aan een investering door de zenders van een gelijkaardig bedrag in bioscoopfilms. Dat zou ervoor zorgen dat de zenders meer aandacht zouden krijgen voor eigen Vlaamse films. De investering van de symbolische 100.000 euro zou minstens moeten verdubbelen. Pas dan wordt het een substantiële coproductie.

Dergelijke investering is rendabel. Films zijn immers populair en kunnen vele jaren herhaald worden met veel kijkers. De laatste jaren heeft de openbare omroep heel weinig geïnvesteerd in film en meer besteed aan uitzendrechten van Amerikaanse films. De openbare omroep heeft zeer weinig gecoproduceerd in Vlaamse producties. Het voorstel kan de VRT helpen bij kwalitatieve hoogstaande reeksen, maar in ruil moet de omroep investeren in de Vlaamse film.

Films en creatieve documentaires hebben een waarde op lange termijn. Het zijn dragers van ons cultureel erfgoed. De openbare omroep investeert in voorbij-

gaande tv-programma’s zoals “Fata Morgana”. Een openbare omroep mag wat ambitieuzer zijn. Een Vlaamse speelfilm heeft een langdurige waarde. Het is een drager van onze eigen identiteit.

Heel veel kleine maatschappijen spelen in op de ‘taxshelter’, maar ik geloof dat we Vlaanderen aantrekkelijker moeten maken voor buitenlandse producenten. Die mogen zich niet in de eerste plaats tot Wallonië wenden. Wallimage functioneert goed en Wallonië denkt aan een ‘filmoffice’. Vlaanderen mag niet achterblijven.

De heer Hans Everaert: De interpretatie van de wet over de ‘taxshelter’ is onduidelijk. Een circulaire heeft de wet op bepaalde punten verstrengd. We overleggen geregeld met de betrokken administraties om de onduidelijkheden uit te klaren. In de komende weken zou er een tweede circulaire komen, die het standpunt van Financiën zal verduidelijken. Pas daarna zullen antwoorden op ruling-aanvragen worden gegeven door de administratie. De context zorgt ervoor dat bepaalde investeerders ervoor terugschrikken om nu al in het systeem te stappen. We vermoeden dat duidelijkheid een belangrijke stimulans zal zijn.

Voor projecten die wij steunen is ongeveer vijf miljoen euro ‘taxshelter risicokapitaal’ bevestigd. We spreken over “Confituur”, “De Kus”, “Windkracht 10”, “Buitenspel”, “Kruistocht in Spijkerbroek”. De administratie Financiën heeft mondeling bevestigd dat de al ingediende dossiers, wegens de onduidelijkheid, welwillend zullen beoordeeld worden. Alleen manifest frauduleuze dossiers zullen verworpen worden.

De heer Lukas Vander Taelen: Het grootste verschil tussen vroeger en nu is dat het VAF de sector beter kan ondersteunen. We hebben de steun meer gefaseerd in scenario-, ontwikkelings-, productie- en promotiesteun, waardoor we projecten van het begin tot het einde kunnen opvolgen. We bieden ook begeleiding aan om mensen met goede ideeën maar onvoldoende ervaring bij te staan. Dat systeem functioneert al een jaar tot ieders tevredenheid. Het is geen betutteling, maar geeft meer garanties op een goede afloop.

Het fonds keurt natuurlijk ook projecten af, of vraagt soms de herwerking van een bepaald project. De parlementsleden komen daarmee niet in contact. Een fonds is beter geplaatst om dat te beoordelen en kan malafide dossiers beter onderzoeken. Zo werkt trouwens ook het Deens Filmfonds, zij het met veel

meer middelen. Als er op een dag een Vlaamse regisseur is met het talent van Lars von Trier, moeten er mogelijkheden zijn om hem te steunen.

De heer Hans Everaert: Over het algemeen wordt de coaching ook door de indieners van projecten geapprecieerd. De coaches zijn trouwens niet de eerste de beste. We hopen dat de resultaten zullen blijken op het scherm, maar ook door de professionalisering van de sector.

De heer Filip Van Damme: Uit een enquête vorig jaar bleek dat de sector over het algemeen tevreden was over onze werking. Er waren twee punten van kritiek, waarvoor ze echter geen oplossing of alternatieven konden bieden. Het eerste was de selectie door lectoren. Het tweede was dat we meer werk moesten maken van de alternatieve financiering.

De audiovisuele sector is vertikaal georganiseerd. Een iets meer horizontale werking zou nuttig zijn. De ene deelsector, zij het van de regisseurs, de scenaristen of de producenten is al beter georganiseerd dan de andere. Ook daar is werk aan de winkel.

De heer Hans Everaert: Het VAF zal ook trachten om de organisatie van de sector te bevorderen. Daarover wordt momenteel overleg gepleegd met het IAK.

De heer Lukas Vander Taelen: De bedragen zijn vastgelegd door de beheersovereenkomst. De aanvrager noemt het bedrag en past dat in in een budget. Voor de ontwikkeling verwachten we een even grote investering van de aanvrager. Bij productie is er een financieringsplan nodig. Het VAF onderzoekt dat en keert het bedrag uit dat het optimaal vindt, in functie van het budget.

De heer Bart Caron: De verhouding tussen de eigen inbreng en de steun varieert dus naargelang het risico en de draagkracht?

De heer Lukas Vander Taelen: Inderdaad. Bij de ontwikkeling, het zoeken of een film haalbaar is, verwachten wij een gelijke eigen inbreng. We bieden onder andere hulp bij het uitzoeken van het scenario en de acteurs. Daarbij moet de inbreng van de producent even groot zijn.

Voor de productie is het financieringsplan helemaal anders. Het is veel meer gediversifieerd: het geld kan bijvoorbeeld komen van omroepen of andere bronnen.

De heer Johan Verstreken: Ik dank de heren voor hun antwoorden op onze vragen. Wij stelden die vragen trouwens uit oprechte interesse en bezorgdheid voor de sector, laat daarover geen misverstand bestaan.

Het was allerm minst onze bedoeling om denigrerend te doen over de filmsector, zoals men in de pers soms deed bij het verschijnen van “De Zaak Alzheimer”. Wij hebben geen vooroordelen: zowel “De Zaak Alzheimer” moet kunnen ondersteund worden, als een degelijke film zoals “Confituur” van Lieven Debrauwwer.

In het filmpje dat bij de aanvang van de hoorzitting werd getoond, met een compilatie van de producties die door het VAF werden ondersteund, kregen we een voorstelling van het ruime en diverse aanbod. Daarnet nam ik de verdediging op van de documentaire film, maar ik zei niets over de animatiefilm. Ook in dat genre is er heel wat talent, kijk maar naar “Flatlife” en – de pionier – Raoul Servais. Die zaken moeten in de toekomst dan ook verder ondersteund worden, want België heeft in het buitenland een goede reputatie hoog te houden.

De voorzitter: Ik dank de sprekers voor hun interessante uiteenzetting.

De verslaggever,

Bart CARON

De voorzitter,

Dany VANDENBOSSCHE